C U R T E A D E A P E L N O R D

Dosarul nr. 1r-537/2025 Judecătoria Orhei, sediul Telenești
1-24150221-03-1r-17062 Judecător: ***** Popa

D E C I Z I E
În numele Legii
13 noiembrie 2025

Colegiul penal al Curții de Apel Nord
În componența:
Președintele completului, judecătorul: Ghenadie Liulca
Judecătorii: Aurelia Andronache, Ludmila Iarmaliuc

a judecat în lipsa părților, în ordine de recurs, recursul adjunctului interimar al procurorului-șef în Procuratura Orhei, șef al oficiului Telenești, Calugher Lilia, declarat împotriva sentinței Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 27.05.2025 în cauza penală în privința lui:

> **Perju Dumitru** *****, născut la *****, IDNP *****, domiciliat în *****, celibatar, elev *****, nesupus militar, anterior necondamnat, cetățenia Republicii Moldova; și
> **Anton Dionisie** *****, născut la *****, IDNP *****, domiciliat *****, studii gimnaziale, *****, nesupus militar, fără persoane la întreținere, anterior necondamnat, cetățenia Republicii Moldova,

învinuiți în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art.186 alin.(2) lit.b), art.186 alin.(2) lit.b) CP,-

Termenul de judecare a cauzei: în instanța de fond 31.12.2024-27.05.2025; în instanța de recurs: 17.06.2025 – 13.11.2025.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul raportor, ținând cont de argumentele recursului, materialele cauzei și prevederile legale, pentru expunere asupra recursului, Colegiul penal,-

C O N S T A T Ă :

Prin sentința Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 27 mai 2025 a fost încetat procesul penal intentat în privința lui Anton Deonisie ***** și Perju

Dumitru *****, în baza art. 186 alin. (2) lit. b) Cod penal, din motivul împăcării părților, liberându-i de răspunderea penală.

Pentru a se pronunța cu sentința în cauză instanța de fond, *în fapt,* a constatat că, la data de 19 noiembrie 2024, între orele 01:00-03:00, Anton Dionisie ***** împreună și de comun acord cu minorul Perju Dumitru *****, în mod intenționat, având scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, prin acces liber, din stradă, de lângă gardul gospodăriei lui Balan Boris, situată în *****, au sustras șasiul metalic al unei remorci de model PTS 4, ce-i aparține acestuia, cauzându-i proprietarului un prejudiciu material în sumă de 12 000 lei.

Tot el, la data de 19 noiembrie 2024, după orele 03:00, împreună și de comun acord cu minorul Perju Dumitru, în mod intenționat, având scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, prin acces liber au demontat și sustras o poartă metalică formată din două piese, instalată la intrarea în gospodăria lui Taburceanu Sandu, situată în *****, prin ce i-au cauzat proprietarului un prejudiciu material în sumă de 20 000, 00 lei.

Prin acțiunile sale Anton Deonisie ***** și Perju Dumitru ***** au săvârșit infracțiunile prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. b), art. 186 alin. (2) lit. b) Cod penal, cu semnele calificative: *furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, săvârşită de către două persoane.*

Împotriva sentinței instanței de fond în termen a declarat recurs adjunctul interimar al procurorului-șef în Procuratura Orhei, șef al oficiului Telenești, Calugher Lilia, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea sentinței Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 27 mai 2025 și remiterea cauzei la rejudecare în instanța de fond.

În motivarea recursului s-a invocat că, în prezenta speță, părțile vătămate Balan Boris şi Taburceanu Sandu, precum şi inculpații Perju Dumitru şi Anton Dionisie, în cadrul şedinţei preliminare din 08 mai 2025, au înaintat fiecare în parte o cerere privind încetarea procesului penal pornit în privința inculpaților în baza art. 186 alin.(2) lit. b) - epizodul de sustragere de la Balan Boris şi art. 186 alin.(2) lit. b) din Codul penal - epizodul de sustragere de la Taburceanu Sandu, în legătură cu împăcarea părților.

La caz, consideră necesar de menționat, că conform prevederilor art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art. 275 pct.5)-9), 285 alin.(2), precum şi în cazurile prevăzute în art.53-60 din Codul penal, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă.

Conform prevederilor art.350 alin.(1) din Codul de procedură penal dacă în şedinţa preliminară s-au constatat temeiurile prevăzute în art.332, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respective, iar conform alin.(2) odată cu încetarea procesului penal, instanța decide şi asupra chestiunilor prevăzute

în art. 285 alin. (6).

Potrivit prevederilor art. 285 alin. (2) Cod de procedură penală, încetarea urmăririi penale are loc în cazurile de nereabilitare a persoanei, prevăzute la art.275 pct.4)-9) din prezentul cod, precum şi dacă există cel puțin una din cauzele prevăzute la art. 53 din Codul penal sau dacă se constată că: 1) plângerea prealabilă a fost retrasă de către partea vătămată, a fost încheiată o tranzacție în cadrul procesului de mediere sau părțile s-au împăcat - în cazurile în care urmărirea penală poate fi pornită numai în baza plângerii prealabile sau legea penală permite împăcarea; 2) persoana nu a atins vârsta la care poate fi trasă la răspundere penală; 3) persoana a săvârșit o faptă prejudiciabilă fiind în stare de iresponsabilitate şi nu este necesară aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter medical.

Ținând cont de cele enunțate la art. 285 alin. (2) Cod de procedură penală rezultă că încetarea urmăririi penale în cazul în care legea penală permite împăcarea este un temei de nereabilitare a persoanei. Conform prevederilor art.285 alin.(7) din Codul de procedură penală încetarea urmăririi penale şi liberarea persoanei de răspundere penală nu pot avea loc contrar voinței acesteia ori a reprezentantului legal, inclusiv în cazul cererii de reabilitare a persoanei decedate. În acest caz, urmărirea penală continuă.

În această ordine de idei, recurentul invocă faptul că, urmând aceeași logică, încetarea procesului penal şi liberarea persoanei de răspundere penală în legătură cu împăcarea părților în instanța de judecată nu poate avea loc fără acordul inculpatului. Având în vedere că această încetare este un motiv de nereabilitare, ea sugerează implicit că persoana este vinovată de fapta incriminată.

Astfel, pornind de la normele enunțate supra, rezultă că intervenirea împăcării părților nu constituie temei de reabilitare a persoanei, ca urmare se prezumă că, atunci când de către inculpați şi părțile vătămate sunt înaintate cereri de încetare din motivul împăcării părților, inculpații urmează a fi recunoscuți vinovați de comiterea infracțiunilor imputate lor cu încetarea ulterioară a procesului penal din motivul împăcării părților, liberându-i de răspunderea penală.

Totodată, art.101 alin.(3) din Codul de procedură penală prevede că nici o probă nu are valoare dinainte stabilită pentru instanța de judecată, iar art.103 alin.(2) din Codul de procedură penală prevede că recunoașterea vinovăției poate fi pusă la baza învinuirii doar în măsura în care este confirmată de fapte şi circumstanțe ce rezultă din ansamblul probelor existente în cauză.

Prin urmare, recunoașterea vinovăției, fără a fi coroborată cu alte probe, nu este suficientă pentru constatarea vinovăției de către instanța de judecată. Pe de altă parte, art.384 alin.(4) din Codul de procedură penală obligă instanța de judecată să îşi bazeze sentința doar pe probele cercetate în şedinţa de judecată. Cercetarea probelor, însă, conform legislației actuale, nu poate fi efectuată în şedinţă preliminară, ci doar la etapa cercetării judecătorești.

Respectiv, prin pronunțarea sentinței de încetare a procesului penal în legătură cu împăcarea părților în privința inculpaților Perju Dumitru şi Anton Dionisie, în şedinţă preliminară fără a fi constatată vinovăția inculpaților în comiterea infracțiunilor incriminate lor, instanța de judecată a pronunțat o sentință contrară legii.

Mai mult ca atât, deşi în partea descriptivă a sentinței instanța de judecată a descris faptele criminale imputate inculpaților Perju Dumitru şi Anton Dionisie, constatând că prin acțiunile lor aceştia au comis infracțiunile prevăzute la art. 186 alin. (2) lit. b) şi art.186 alin. (2) lit. b) Cod penal, în partea dispozitivă a sentinței a hotărât încetarea procesului penal intentat în privința lui Anton Dionisie și Perju Dumitru în baza art. 186 alin. (2) lit. b) Cod penal din motivul împăcării părților, liberându-i de răspunderea penală, fără a se expune şi asupra celui de-al doilea epizod de infracțiune incriminată acestora în baza art. 186 alin. (2) lit. b) Cod penal.

De asemenea, deși conform rechizitoriului şi materialelor cauzei penale rezultă că la cauza penală au fost recunoscute ca corpuri delicte: 3 bucăți de fier parte a șasiului sustras de la partea vătămată Balan Boris, care se află la păstrare la punctul de colectare a fierului uzat din ***** şi două părți de la poarta gospodăriei părții vătămate Taburceanu Sandu, care se află la păstrare la ultimul, instanța de judecată nu s-a expus prin sentință referitor la corpurile delicte, indicând eronat în partea descriptivă a sentinței că la dosar nu sunt anexate corpuri delicte.

În concluzie, recurentul a menționat că, ținând cont de faptul că procurorul a orientat incorect instanța de judecată şi aceasta a comis o eroare prin emiterea unei sentințe de încetare a procesului penal la etapa şedinţei preliminare, fără a fi constatată vinovăția inculpaților Perju Dumitru şi Anton Dionisie şi recunoașterea acestora vinovați în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. b) şi art. 186 alin. (2) lit. b) din Codul penal, cu liberarea ulterioară de răspundere penală în legătură cu împăcarea părților, urmează ca sentința să fie casată integral cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de fond.

Potrivit prevederilor art. 447 alin. (1), (2) Cod procedură penală recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces. **(2)** Instanța de recurs fixează data examinării și dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.

Respectând principiul contradictorialității, instanța de recurs a fixat data examinării recursului și a dispus să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței, însă până la data examinării recursului, părțile nu au depus referință asupra recursului declarat.

Cercetând materialele cauzei penale în raport cu argumentele invocate, verificând legalitatea și temeinicia sentinței în baza materialelor dosarului, Colegiul penal consideră necesar de a admite recursul adjunctului interimar al

procurorului-șef în Procuratura Orhei, șef al oficiului Telenești, Calugher Lilia, cu casarea sentinței Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 27 mai 2025 și remiterea cauzei penale la rejudecare în instanța de fond, în alt complet de judecată, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 437 alin. (1) pct.1) Cod de procedură penală, pot fi atacate cu recurs sentințele pronunțate de judecătorii privind infracțiunile ușoare pentru săvârșirea cărora legea prevede în exclusivitate pedeapsa non privativă de libertate.

În virtutea prevederilor art. 448 Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța verifică legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanța de recurs. Instanța de recurs este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în recurs.

Potrivit art. 449 alin. (1) pct. 2) lit. d) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: dispune rejudecarea cauzei de către instanța de fond în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Instanța de recurs notează că, temeiurile pentru recursul împotriva hotărârilor judecătorești pentru care nu este prevăzută calea de atac apelul sunt stabilite exhaustiv conform art. 444 Cod de procedură penală și urmăresc scopul reparării erorilor de drept comise de instanțele de fond.

În acest sens Colegiul notează că, rațiunea şi finalitatea exercitării căii de atac rezidă în înlăturarea erorilor admise de instanța de grad inferior la etapa precedentă de judecare a cauzei, iar controlul judecătoresc pe care acesta îl declanșează are un rol preventiv şi unul reparator.

Astfel, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de fond, inclusiv şi să o caseze, atunci când se constată admiterea erorilor de drept de natură să afecteze echitatea desfășurării procesului şi care au avut drept consecință adoptarea unei hotărâri nemotivate.

Din conținutul recursului declarat de acuzatorul de stat rezultă că, acesta este de acord cu starea de fapt stabilită de instanța de judecată, precum şi cu încadrarea juridică a acțiunilor lui Anton Deonisie și Perju Dumitru în baza art. 186 alin. (2) lit. b) Cod penal, însă nu este de acord cu sentința în partea încetării procesului penal din motivul împăcării părților în temeiul art.109 Cod penal, în ședința preliminară.

La caz, reieșind din limitele recursului înaintat Colegiul penal, verificând legalitatea încetării procesului penal în privința inculpaților Anton Deonisie și Perju Dumitru, din motivul împăcării părților în temeiul art. 109 Cod penal, constată prezența erorii de drept prevăzute la art. 444 alin. (1) pct. 16) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârile judecătorești pot fi supuse

recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond în cazurile în care: instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

În fortificarea acestei soluții Colegiul penal menționează potrivit art. 384 alin. (3) Codul de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată.

Conform art. 385 alin. (1), pct. 1)-4) Codul de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează chestiunile dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul, dacă această faptă a fost săvârșit de inculpat, dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea, dacă inculpatul este vinovat de săvârșirea acestei infracțiuni.

La caz, Colegiul penal apreciază că prima instanță în mod pripit a dispus încetarea procesului penal în ședință preliminată din motivul împăcării părților, fără a fi stabilită vinovăția inculpaților în raport cu probele utile, pertinente şi concludente, administrate la faza de urmărire penală care urmau a fi prezentate, cercetate şi examinate nemijlocit în ședința de judecată în cauza dată, cu aprecierea acestora în ansamblu prin prisma prevederilor art.1, art.19 şi art.101 Cod de procedură penală.

În acest sens, Colegiul penal evidențiază că potrivit art. 109 Cod penal, (1) Împăcarea este actul de înlăturare a răspunderii penale pentru infracțiuni ușoare sau mai puțin grave, prevăzute la capitolele II–III, V–VI şi la art.264 alin.(1) din Partea specială, precum şi în cazurile prevăzute de procedura penală, dacă persoana nu are antecedente penale pentru infracțiuni similare comise cu intenție sau dacă în privința ei nu a mai fost dispusă încetarea procesului penal, ca urmare a împăcării, pentru infracțiuni similare comise cu intenție în ultimii cinci ani. În cazul minorilor, împăcarea părților poate fi aplicată şi pentru infracțiuni ușoare sau mai puțin grave, prevăzute la capitolul IV din Partea specială, precum şi pentru infracțiuni grave, prevăzute la capitolele II–III şi V–VI din Partea specială. (2) Împăcarea este personală şi produce efecte juridice din momentul pornirii urmăririi penale şi până la retragerea completului de judecată pentru deliberare. (3) Pentru persoanele lipsite de capacitate de exercițiu, împăcarea se face de reprezentanții lor legali. Cei cu capacitate de exercițiu restrânsă se pot împăca cu încuviințarea persoanelor prevăzute de lege. (4) Împăcarea nu se aplică în cazul persoanelor care au săvârșit asupra minorilor infracțiunile prevăzute la art.171–1751, cu excepția infracțiunilor ușoare sau mai puțin grave, dacă acestea au fost săvârșite de către minori, sau în cazul infracțiunilor săvârșite asupra minorilor prevăzute la art.201, 206, 208, 208[1] şi 208.

În continuare, Colegiul penal notează că potrivit prevederilor Codului de procedură penală se întrevăd trei feluri de sentințe, și anume: sentință de

condamnare (art. 389 CPP), sentință de achitare (art. 390 CPP) și sentință de încetare (art. 391 CPP).

Astfel, pornind de la prevederile art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art. 275 pct. 5)–9), 285 alin. (2), precum și în cazurile prevăzute în art. 53-60 din Codul penal, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă.

Conform art. 285 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, încetarea urmăririi penale are loc în cazurile de nereabilitare a persoanei, prevăzute la art.275 pct.4)–9) din prezentul cod, precum şi dacă există cel puțin una din cauzele prevăzute la art.53 din Codul penal sau dacă se constată că: plângerea prealabilă a fost retrasă de către partea vătămată, a fost încheiată o tranzacție în cadrul procesului de mediere sau părțile s-au împăcat – în cazurile în care urmărirea penală poate fi pornită numai în baza plângerii prealabile sau legea penală permite împăcarea.

Totodată, potrivit prevederilor art. 391 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, sentința de încetare a procesului penal se adoptă dacă lipsește plângerea părții vătămate, plângerea a fost retrasă sau părțile s-au împăcat.

Din consecutivitatea enunțată rezultă cert că, împăcarea părților constituie temei de încetare a procesului penal, dar nu este un temei de reabilitare, iar instanțele de fond în acest context urmează să constate existența infracțiunii și vinovăția inculpatului în săvârșirea acesteia, iar ulterior să dispună încetarea procesului penal prin prisma dispozițiilor art. 391 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală.

Așadar, Colegiul penal reiterează că, soluția de încetare a procesului penal, în privința inculpaților Anton Deonisie și Perju Dumitru, în legătură cu împăcarea părților, în ședința preliminară, contravine prevederilor Codului de procedură penală, instanța urmând să cerceteze probele, care au stat la baza înaintării acuzării, să-i stabilească vinovăția inculpaților şi numai după aceasta, în procedura de examinare a cauzei aleasă de părți să dispună asupra hotărârii pe caz.

În subsidiar, urmează a fi notat faptul că prin recursul declarat de acuzatorul de stat se contestă o sentință de încetare, în acest sens fiind imperativă audierea inculpatului, cercetarea probelor și întocmirea procesului-verbal al ședinței de judecată în conformitate cu prevederile art. 336 Codul procedură penală, acțiuni care nu pot fi întreprinse la judecarea recursului, respectiv, instanța de recurs nu este în drept să pronunțe o hotărâre de condamnare, bazându-se exclusiv pe lucrările primei instanțe, nefiind cercetate în modul stabilit în ședința de judecată, în temeiul cărora instanța de fond a dispus încetarea procesului penal în privința inculpatului pe motivul împăcării părților.

În ordinea de idei reliefată, Colegiul penal statuează că eroarea admisă de către instanța de judecată nu poate fi reparată de către instanța de recurs în prezenta procedură, or, potrivit art. 449 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: admite recursul, casând hotărârea, parțial sau integral, şi ia una din următoarele soluții: rejudecă cauza cu adoptarea unei noi hotărâri, *dacă prin aceasta nu se agravează situaţia inculpatului*.

Dispozițiile prevăzute de art. 6 şi art. 13 din Convenție rezervă inculpatului dreptul la un proces echitabil şi dreptul la un recurs efectiv, care dau expresie unei idei generale, potrivit căreia o protecție eficace a drepturilor omului nu poate fi realizată prin simpla consacrare a unor drepturi substanțiale, ci este necesar ca aceste drepturi să fie însoțite de garanții fundamentale de ordin procedural, care să asigure mecanismele corespunzătoare de punere în valoare.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate supra comise de către instanța de fond constituie erori de drept prescrise în art. 444 alin. (1) pct. 16) Cod de procedură penală şi care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune souția admiterii recursului declarat de acuzatorul de stat, casarea sentinței Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 27 mai 2025 şi dispunerea rejudecării cauzei în instanța de fond, în alt complet de judecată.

La o nouă examinare instanța de fond urmează să țină cont de cele enunțate mai sus și să emită o sentință legală, întemeiată și motivată în strictă conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

În conformitate cu prevederile art.449 alin.(1) pct.(2) lit.d) Cod de procedură penală, Colegiul penal,-

D E C I D E:

Recursul adjunctului interimar al procurorului-șef în Procuratura Orhei, șef al oficiului Telenești, Calugher Lilia, declarat împotriva sentinței Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 27 mai 2025 în cauza penală de învinuire a lui Anton Deonisie și Perju Dumitru în comiterea infracțiunilor prevăzute la art.186 alin.(2) lit.b), art.186 alin.(2) lit.b) Cod penal, se admite, cu casarea sentinței respective și remiterea cauzei la rejudecare, în aceiași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului: Judecător: Judecător:

Copia corespunde originalului.